

Mal for kommunal handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading

Gardemoen 24. november 2022

Rita Småvik rita.smavik@stolav.no

Departementene

Handlingsplan

Handlingsplan for forebygging av selvmord

2020–2025

Ingen å miste

Regjeringen vil tilrettelegge for at kommunene utarbeider plan/delplan for forebygging, tidlig identifisering og oppfølging av selvskading og selvmordsforsøk, herunder understøtte implementering av elektronisk veiledning for utvikling av kommunale handlingsplaner.

Hvordan suicidalitet kan forstås

Suicidalitet må forstås i lys av personens livshistorie og erfaringer, relasjonelle og sosiale kontekst

Meningsaspektet – hvilken *mening* har suicidaliteten for den som erfarer det? Og de rundt?

Fokus på risikofaktorer og diagnoser blir for snevert....

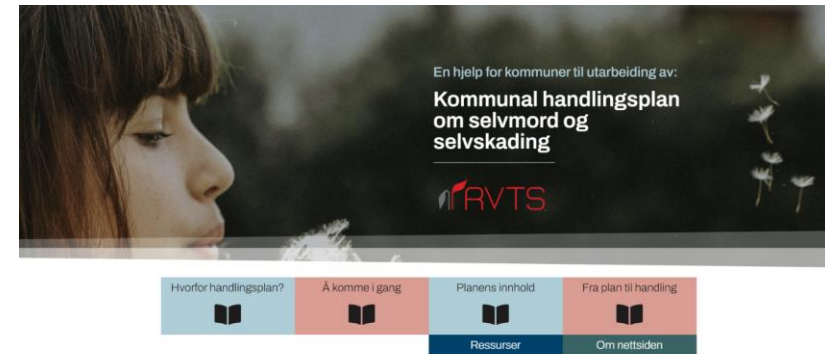
Kommunal handlingsplan om selvmord og selvskading

Hvorfor handlingsplan? 	Å komme i gang 	Planens innhold 	Fra plan til handling
		Ressurser	Om nettsiden

Hvorfor denne malen?

- Mange kommuner ønsker veiledning
- Nasjonalt var behovene for veiledning på utforming av gode handlingsplaner de samme

Erfaringer

- Kommunene ønsker gode tiltak, men vi ser likevel mangelfulle planer
- Mange kommuner har planer som er en del av andre planer som psykisk helse, rus eller andre.
- Nødvendig at planen er godt forankret politisk i kommunen gjennom et kommune/bystyrevedtak
- Viktig med et tydelig mandat

Målgruppe og hensikt

- Kommuner som ønsker å utarbeide en handlingsplan
- Planen skal bidra til forebygging av selvmord og selvskading i et folkehelseperspektiv
- Planen bør ha fokus på å videreutvikle samarbeid mellom faggrupper, sektorer og forvaltningsnivå og styrke samhandling mellom disse.
- Samordne de ulike tjenestene som møter mennesker med selvmordsatferd
- Styrke kunnskapsnivået

Planen skal bidra til:

- god faglig forebygging av selvmord og selvskading i et folkehelseperspektiv
- styrke kunnskapsnivået hos de ansatte i kommunene og videreutvikle samarbeidet mellom faggrupper, sektorer og forvaltningsnivåer.

Selvmordsforebygging – ulike nivåer og arenaer

Universell forebygging – folkehelsearbeid, fremme menneskerettigheter, helse og livskvalitet for alle

Selektiv forebygging – tilnærming til utsatte og sårbare personer og miljøer

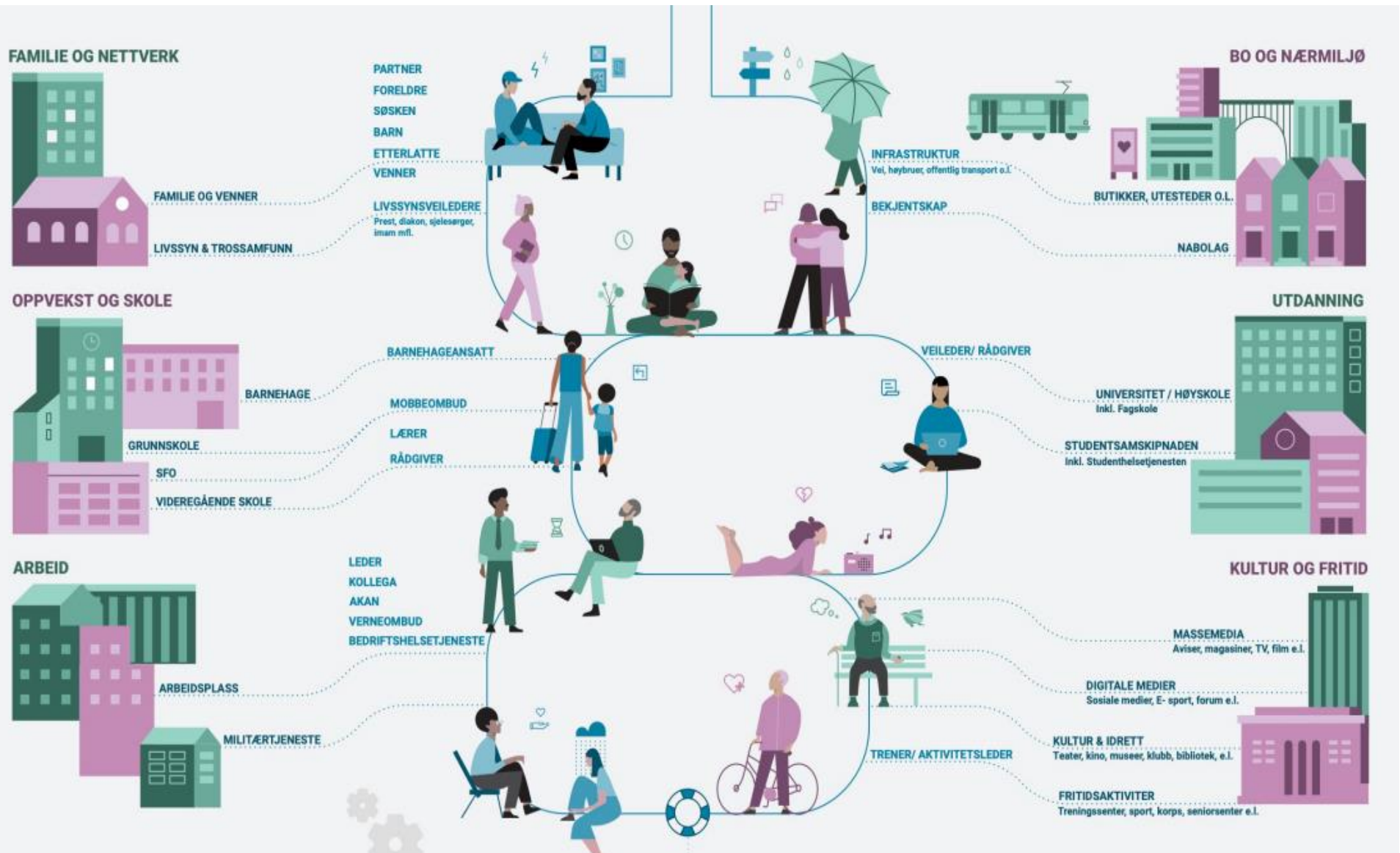

Indikativ forebygging – tilnærming til personer som har gjort selvmordsforsøk

SAMMEN FOR FOREBYGGING AV SELVMORD Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe (Ressurskart, Helsedir, 2022)

DAGLIGLIVETS ARENAER

Alle - familie, venner, naboer, trenere, kollegaer, bekjentskap mfl. – kan ved å vise omtanke, spørre, lytte og være tilstede for et medmenneske bidra til å forebygge selvmord.

HELSE – OG VELFERDSTJENESTER

Ansatte i Helse- og velferdstjenestene har alle et ansvar for å være oppmerksom på selvmordsfare og opprette samarbeid med annet helsepersonell med spesiell kompetanse til å avdekke, kartlegge og iverksette tiltak for å forebygge selvmord.

Flere helsetjenester har en spesiell kompetanse til å behandle og følge opp personer i selvmordsrisiko.

Go to www.menti.com and use the code **3267 7751**

Er det noen gode tiltak i en selvmordsforebyggende kommunal plan?

Brukerinvolvering/brukermedvirkning

- «Brukere har rett til å medvirke, og tjenestene har plikt til å involvere brukeren. Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet, og er dermed ikke noe tjenesteapparatet kan velge å forholde seg til eller ikke. Samtidig har brukermedvirkning en egenverdi, terapeutisk verdi og er et virkemiddel for å forbedre og kvalitetssikre tjenestene. Brukermedvirkning innebærer at brukeren betraktes som en likeverdig partner i diskusjoner og beslutninger som angår hans eller hennes problem» (Helsedir, 2017).

Brukerinvolvering og hva de kan bidra til kan bidra til:

- Brukere har rett til å medvirke, og tjenestene har plikt til å involvere brukeren.
- Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet, og er dermed ikke noe tjenesteapparatet kan velge å forholde seg til eller ikke.
- Økt brukerinvolvering på flere nivåer og arenaer
- Økt myndiggjøring av brukerne
- Økt likeverdighet mellom fagfolk og brukere/personer med egenerfaring. Samskaping av kunnskap og forståelse
- Økt status erfaringsbasert kunnskap og brukerkunnskap
- Bedre og mer relevante og meningsfulle tjenester for brukereBrukerinvol

Er selvmordsforebygging kun et helsetjeneste- anliggende?
Hva kan være gode tiltak i en selvmordsforebyggende kommunal plan?

kan være gode tiltak i en
ordsforebyggende kommunal plan?

Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord

liv

fornøyd

omsorg

helse

aktivitet

Veiledende materiell - oppbygning og innhold

**Innholdet i
tjenestetilbudet**

**Organisering av
tjenestetilbudet**

**Forebygging av selvmord
må skje på flere arenaer
samtidig**

**Fakta om selvskading,
selvmordsforsøk og sosial
smitt**e****

**Veiviser
trinnvis veiledning
Selvskading og
selvmordsatferd ikke
kartlagt**

**Veiviser
Trinnvis veiledning
Selvskading og
selvmordsatferd kartlagt**

Anbefalingene bygger på nasjonal og internasjonal forskningsbasert kunnskap, inkl. kunnskap fra brukerstudier, kliniske erfaringer og faglig konsensus om best praksis.

Takk for meg!

Nettressurser

<https://kommunalhandlingsplan-mal-selvord.no/>

Et samarbeid mellom RVTS Nord, RVTS Midt, RVTS Vest, RVTS Øst, RVTS Sør og Helsedirektoratet

Selvordsforebygging er et samfunnsansvar

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ef9cc6bd2e0842bf9ac722459503f44c/regjeringens-handlingsplan-for-forebygging-av-selvord-2020-2025.pdf>

Ingen å miste

https://www.regjeringen.no/contentassets/ef9cc6bd2e0842bf9ac722459503f44c/handlingsplan-mot-selvord_vedlegg.pdf

[Handlingsplan Hitra](#)

Mange kommuner mangler rutiner og planer for sitt selvordsforebyggende arbeid